

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Hermes Theologicvs, Id est Synopsis totius Theologiæ, perspicuè, doctè, subtiliter, ac breviter discussa

Et In octo Partes ... distincta ...

De Deo Vno, & Trino

Vindalium, 1646

Sect. IV. De scientia conditionata, seu media.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38742

nam genera & species cum non producantur nisi in singularibus, non habent aliam ideam quàm singularium. Intelligere 2. ex S. Thoma de entibus completis, nam incompleta ut materia, non habent specialem ideam, sed idea totius est simul idea partium ex quibus coalescit. Intelligere 3. ex eodem, de accidentibus quæ subiecto iam facto superueniunt, non de iis quæ subiectum inseparabiliter comitantur.

 SECTIO IV.

De Scientia conditionata, seu media.

CONCLUSIO I.

IVxta Scripturam sacram admittenda est in Deo scientia conditionata.) Probat. Nam ex Scriptura certum est Deum cognoscere futura sub conditione, seu quæ forent si aliqua poneretur conditio, hoc enim perspicuum est ex 1. Reg. 21. vbi duo futura conditionata fuerunt diuinitus Dauidi reuelata, nempe quòd si maneret in Ceyla, Saül descensurus esset ad evertendam urbem;

& quod si Saül descenderet, Ceylitæ tradituri eum essent in manus illius: neutrum autem ex illis absolutè euenit, quia defuit conditio, nimirum quia Dauid non mansit in Ceyla: idem patet ex Matth, 11. vbi Christus testatur Tyrios & Sydonios acturos fuisse pœnitentiam, si corâ illis ea miracula edidisset, quæ in Iudæa patrauerat; hæc autè cognitio non nisi ad scientiam conditionatâ seu mediam spectare potest, præsertim cum sit certissima, & de ipso euentu futuro.

Neque refert quod Thomistæ dicunt, debere supponi decretum aliquod efficax actu in deo existens, cuius vi cognoscat futura sub conditione, atque ita hanc cognitionem non spectare ad scientiâ illâ conditionatam seu mediam de qua agimus, sed ad scientiâ, liberam. Nam si hæc euasio haberet locum, talia decreta concipienda essent in deo, volo efficaciter vt Ceylitæ tradant dauidem, si Saül ad eos descenderit. Volo Tyrios physicè prædeterminare ad conuersionem si Christus apud illôs miracula ediderit: at hoc modo deus esset causa peccati, & libertatem tolleret; cum impossibile sit eum non peccare, quem deus vult efficaciter impellere ad actû peccati: eumque non agere, quem ad agendum prædeterminat; sic etiam red-

deretur prorsus inutilis ratiocinatio Christi, cum Iudæi respondere possint, non mirum esse quod Tyrij in dicta occasione essent conuertendi: quia accepturi erāt auxilia quædam ineluctabilia quibus ipsi carebant.

CONCLUSIO II. Scientia conditionata Augustino aliisque Patribus est valde consentanea.) Probatur 1. Nam Paganis & hæreticis quærentibus, cur Deus creauerit Angelos & homines quos sciebat peccaturos, Patres non respondent talem scientiam non esse in Deo, sed eâ admittà, docēt in eo suspiciendâ esse bonitatē Dei, quod etsi præuideat aliquos malos futuros, nō propterea desinit eos creare, eisque auxilia sufficiētia, quibus saluari possint (si velint) largiri. Neque dicas testimonia illa debere intelligi de scientia peccati Angelorum & hominum, vt absolutè futuri, nam talis scientia supponit decretum constitutum creandi Angelos & homines; scientia verò de qua loquuntur Patres, ratione præcedit tale decretum, per illam enim videt Deus, quid facient Angeli & homines si eos creare velit, adeoque est de futuro conditionato. Confirmatur, nam alioqui si quæstio fuisset proposita eo sensu, Deus sciens absolutè Angelos & homines peccatu-

ros, voluerit illos creare, facile responderi poterat, quia id non nouerat nisi post decretum eos creandi, quod propter immutabilitatem suam reuocare non poterat: nec opus erat recurrere ad rationem superius allatam, aliasve similes.

□ Probatur 2. nam Patres frequenter docent, Deum aliquos vocare quando nouit eos consensuros: aliis vero ex iusto iudicio denegare eam uocationem, cui responderent si iis daretur: at illa scientia haudubiè est conditionata, qua Deus antequam statuatur aliquem vocare, certò nouit eum consensurum, si hoc vel illo auxilio praeueniatur, secus si alio modo uocetur.

Nota ab Augustino & Prospero non raro reprehendi Semipelagianos, non quòd scientiam conditionatam in Deo admitterent, sed quia stultè existimabant, Deum hominibus præmia aut poenas ab æterno præparasse, & in tempore conferre pro bonis aut malis operibus, quæ iuxta scientiam Dei eliciri erant, non absolutè, sed ex hypothesi quod diutiùs uixissent.

CONCLUSIO III. Scientia con-

ditionata est ad mentem S. Thomæ.)
 Probatur 1. Nam 1. p. q. 23. art. 5. ad 1. Di-
 cendum, inquit, quod usus gratiæ præ-
 scitus non est ratio collationis gratiæ,
 nisi secundum rationem causæ finalis ut
 dictum est: Quibus verbis supponit, Deū
 antequam statuat alicui conferre gra-
 tiam, certò scire num bene ea vsurus sit,
 necne, si illi detur, quæ sanè scientia est
 futuri sub conditione.

Deinde eiusdem 1. p. q. 92. art. 1. cum
 sibi S. Doct. 3. loco obiecisset, occa-
 siones peccatorum esse amputandas, at-
 que adeò Deum non debuisse creare
 mulierem quam sciebat (utique per sciē-
 tiam conditionatam) futuram homini
 in occasionem peccati, si crearetur Res-
 ponderet, non quidem negando talem
 scientiam fuisse in Deo, sed eà admittē,
 ostendendo illam non debuisse impedire
 creationem mulieris, eò quòd non de-
 bet commune bonum tolli, ut vitetur
 malum particulare. Quod si recurras ad
 decretum præexistens, iam ponis in Deo
 hanc voluntatem, non minus ab illius
 bonitate, quam à mente S. Doctoris
 alienam volo efficaciter ut mulier sit
 homini in occasionem peccati.

Nota scientiam conditionatam com-
 muniter ad alterum ex vulgaribus mem-

bris scientiæ diuinæ reduci ; cùm enim habeat independentiam à decreto libero in Deo existente , vt sic à nonnullis refertur ad scientiam naturalem , alij verò propter libertatem obiecti cogniti, quod potuit non esse futurum , eam comprehendunt sub scientia libera , & ita à S. Thoma sub altero ex his membris cõprehendi potuit. Verùm cum futurum sub conditione sit veluti quid medium inter possibile, & absolutè futurum, nihil vetat maioris distinctionis gratiâ, scientiam conditionatam veluti mediam inter scientiam simplicis intelligentiæ, & visionis constituere.

CONCLUSIO IV. Si rationem consulamus , scientia conditionata seu media ponenda est in Deo) Probat, nam scientia Dei non esset vndeque perfecta, nisi omne verum attingeret , at non attingeret omne verũ, nisi versaretur circa futura conditionata , cum hæc non minus vera sint quàm quæ absolutè futura sunt, imò prius secundum rationem futurum contingens sit verum conditionatè, quàm absolutè. Nam si verum est quod Petrus positus in talibus circumstantiis peccat, sane antequam in iis esset positus, aut ponendus , verum erat, quod si in iis poneretur , peccaret; tale

autem conditionatum est proprium obiectum scientiæ conditionatæ seu mediæ; quare haud dubiè talis scientia in Deo ponenda est.

Neque refert quod dicunt Thomistæ, nihil esse futurum siue absolute, siue sub conditione, nisi dependenter à decreto Dei; hoc enim aliquò sensu verum est, & alio falsum; nam imprimis si agatur de decreto physicè prædeterminatè, quale ab ipsis admittitur, falsissimum est quod futurum contingens tale decretum supponat; cum physica prædeterminatio contingentiam & libertatem excludat. vt cap. 18. dicitur; si autem agatur de decreto concurrenti cum voluntate, eique tribuendi quicquid necessarium est ad agendum, verum est quod ex parte Dei tale decretum requiritur, vt contingens sit futurum, sed cum discrimine; nam vt res aliqua sit absolutè futura, necesse est quod tale decretum absolutè sit in Deo; si verò sit tantum futura sub conditione, sufficit quod si talis poneretur conditio, ex vi decreti diuini quod tunc esset, tribuerentur voluntati auxilia necessaria ad agendum.

Nota I. per scientiam conditionatam eneruari quidem gratiam illam effica-

cem, cui vis physicè prædeterminãdi voluntatem tribuitur, non tamen illam cui Concil. Tridentinum statuit voluntatem posse dissentire si velit; quin potius ut talis gratia omnimodam firmitatem habeat, ea debet inniti scientiæ conditionatæ, qua videt Deus illam effectum habituram, etsi eo carere possit.

Nota 2. prædestinationem propriè non fieri dependenter ab operibus sub conditione præuisis, tanquam à ratione motiua; quia etsi Deus sine eiusmodi præscientia, nequeat aliquem prædestinare, ea tamen non est causa cur aliquis prædestinetur, ut patet exemplo Tyrionum, qui prædestinati non sunt, etsi Deus certò sciret, eos poenitentiam fuisse acturos, si his aut illis auxiliis præuenirentur.

CONCLUSIO V. Scientia conditionata ponenda est in Deo, non modo speculatiue, sed etiam practice.) Prior pars probatur. Nam scientiam conditionatam esse in Deo speculatiue, id nihil aliud est, quàm Deum vere & certo cognoscere quid, verbi causa, faceret Petrus si eum vellet creare, & ponere in his aut illis circumstantiis minime prædeterminantibus: at eiusmodi cognitio-
nè repetiri in Deo ex hætenus dictis

satis demonstratum relinquatur.

Posterior pars suadetur, quia scientiam aliquam esse in Deo practicè, seu quoad usum, nihil aliud est quàm deum eiusmodi scientiâ tanquam prævia luce dirigi ad statuenda sua decreta; atqui ea fere omnia quæ superioribus conclusionibus allata sunt, perspicue ostendere videntur, Deum hoc modo scientiâ conditionatâ dirigi, in providentia spectante ad homines, ut consideranti patebit: ergo talis scientia est in Deo etiam practicè, seu quoad usum. Confirmatur, quia cogitari non potest, quod deus prudenter statuat decreto efficaci, aliquem saluare per media repudiabilia, nisi dirigatur scientiâ conditionatâ dictante, eiusmodi media bonum exitum habitura, si dentur: aliàs enim decretum dei manifesto frustrationis periculo expositum esset: quis autem dubitet quia Deo tribuendum sit, quicquid spectat ad perfectissimam providentiam?

Dices deum cognoscendo vim mediocriorem & proportionem quam singula habent cum voluntate, certo scire quænam ex illis sint effectum habitura, eaque per eiusmodi scientiam, quæ est naturalis, applicare ad obtinendum effectum. Verùm hoc facile reiicitur, tum

quia à nobis concipi nequit, quomodo
Deus certissime cognoscat effectum fu-
turum, in causa ad vtrumlibet indeter-
minata: tum quia cum scientia Dei sit
infallibilis, illud omne necesse est eue-
nire, quod Deus ex cognitione causarum
certo euenturum præuidit: at quænam
erit illa necessitas, qua necesse erit fu-
turum illud contingens euenire, quod
Deus ex cognitione causarum certo e-
uenturum præuidit? non sane consequens,
quia nullo modo supponit actum, etiam
sub conditione præuisum, ergo antece-
dens, adeoque libertati repugnans. Qua-
re concludo, vt certitudo decretorum
Dei recte concilietur cum libertate ar-
bitrij, necessario esse recurrendum ad
scientiam conditionatam, seu mediam.
Vide plura hac de re in suavi Concor-
dia disp. 4. per totam.